

KU sitt påseansvar

Med økonomiforvaltningen

Knut Tanem

1

KU sin rolle

2

Øvrige roller i økonomiforvaltning

3

Hva er økonomiforvaltning?

4

KU sin oppfølging og rapportering

1. KU sin rolle

KU skal påse at:

- det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak.

«det føres kontroll med» gjelder kommunens egenkontroll

Kommunens egenkontroll

Kommunens egenkontroll (politisk)

- Kontrollutvalg med påseansvar for
 - Revisjon av regnskap, virksomhet, eierskap, kontroll med økonomiforvaltning
 - KU innstiller til kommunestyret på valg av revisor
- Uavhengig regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon
 - Regnskapsrevisjon
 - Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen
 - Forvaltningsrevisjon
 - Eierskapskontroll

Kommunens egenkontroll

Kommunens egenkontroll (administrativ)

- Kommunedirektørens internkontroll
 - Skal sikre at lover og forskrifter følges
 - Ut fra risiko og vesentlighet
 - Krav til nødvendig skriftlig dokumentasjon
 - Skal minst en gang i året rapportere til kommunestyret om internkontroll og resultater av statlige tilsyn.

2. Øvrige roller i økonomiforvaltning

Kommunestyret:

- Vedtar kommuneplan
- Vedtar økonomiplan, årsbudsjett, med finansielle måltall
- Vedtar årsregnskap og årsberetning
- Vedtar økonomi- og finansreglement
- Ansetter kommunedirektør
- Velger kontrollutvalg

Budsjettpremisser

• Budsjettpremisser

Tekniske forutsetninger

- Rentenivå
- Lønnsendring
- Demografi

Administrasjonens premisser

- Nedlegging av skole
- Utsette veivedlikehold
- Vakante stillinger

Kommunestyrets premisser for bruken av bevilningene

- Objektive og målbare premisser for bruken av bevilgning. Skriftlig i årsbudsjett.

Uttalte premisser og felles forståelse

Budsjettpremisser

Kommunedirektør

- **Er ansvarlig for kommunens internkontroll**
- Skal lede kommunens administrasjon
- Påse at saksframlegg er forsvarlig utredet
- Og iverksette vedtak i kommunestyret

Internkontroll

- Økonomisk internkontroll
 - Som sikrer at bestemmelser og vedtak etterleves
 - Avdekker og følger opp avvik, og risiko for avvik
 - Rapportering
- Innrettes slik at den er egnet til å
 - Forebygge og avdekke både bevisste og ubevisste feil
 - Ut fra risiko og vesentlighet
 - Evaluering og tilpassing
 - Skal ha nødvendige rutiner og prosedyrer
 - Skal være dokumentert i det omfanget som er nødvendig

3. Hva er økonomiforvaltning?

Kommunelovens 5. del Økonomi består av

- Kapittel 14 Økonomiforvaltning
- Kapittel 15 Selvkost
- Kapittel 16 Kommunenes rapportering til staten

Totalt er det flere tusen lover, forskrifter og veiledere som kommunen må forholde seg til. Mange av disse også innenfor økonomiforvaltningen.

Bestemmelser

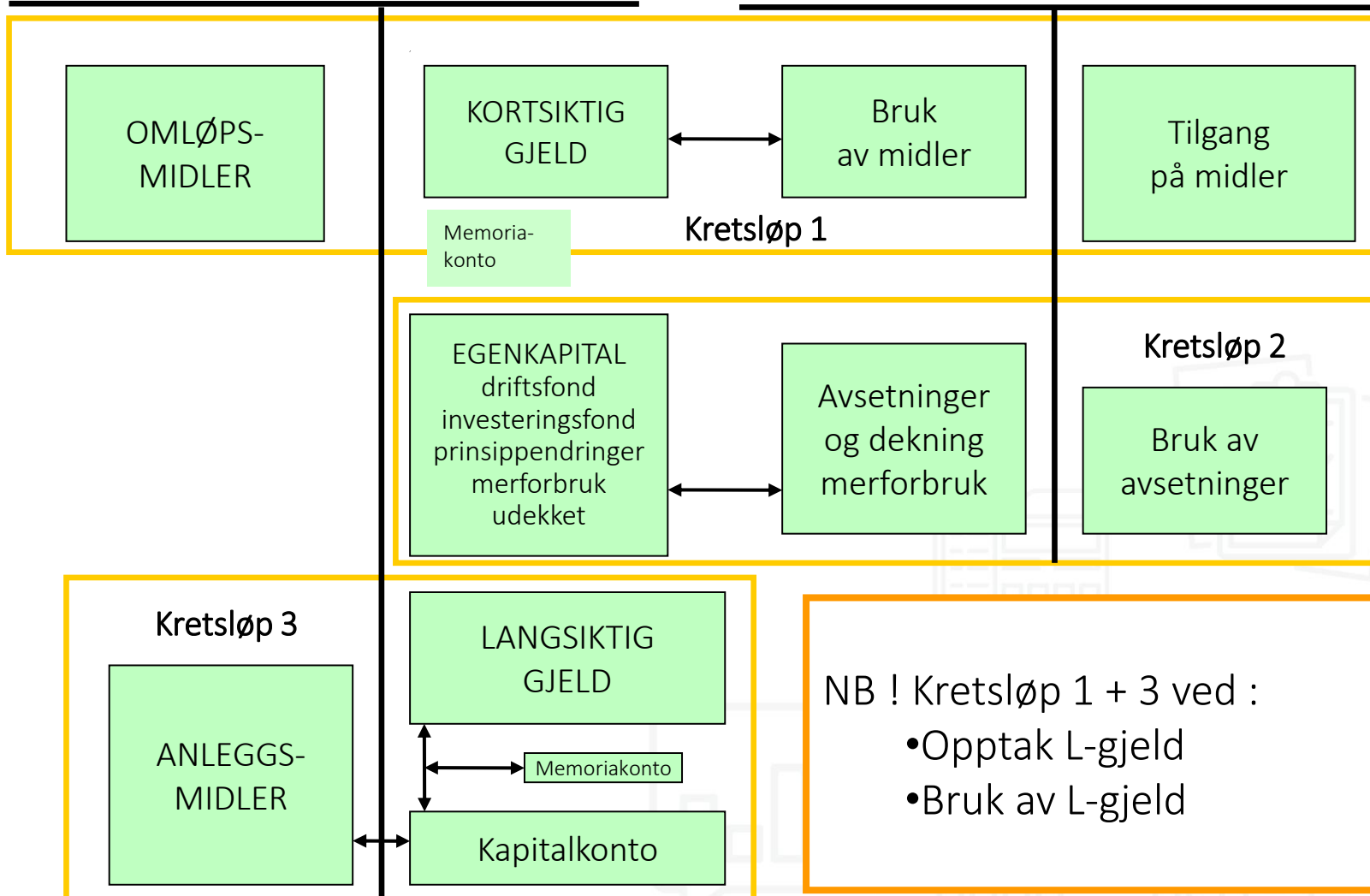
- Kommuneloven
- Budsjett og regnskapsforskriften
 - Veileder til budsjett og regnskapsforskriften
- Selvkostforskrift
 - Veileder til selvkostforskriften
- GKRS rammeverk, standarder, notater og veiledere

Regnskapsprinsipper

- Arbeidskapitalprinsippet
 - All tilgang og bruk av midler skal vises i bevilgningsregnskapet
- Bruttoprinsippet
 - Inntekter og utgifter skal føres brutto
- Finansielle ansvars prinsipp
 - Generasjonsprinsippet
- Formuesbevaringsprinsippet
 - Tjenestenivå skal ikke økes eller opprettholdes ved å bygge ned formuen (skillet drift og investering)

BALANSEREGNSKAP

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAP

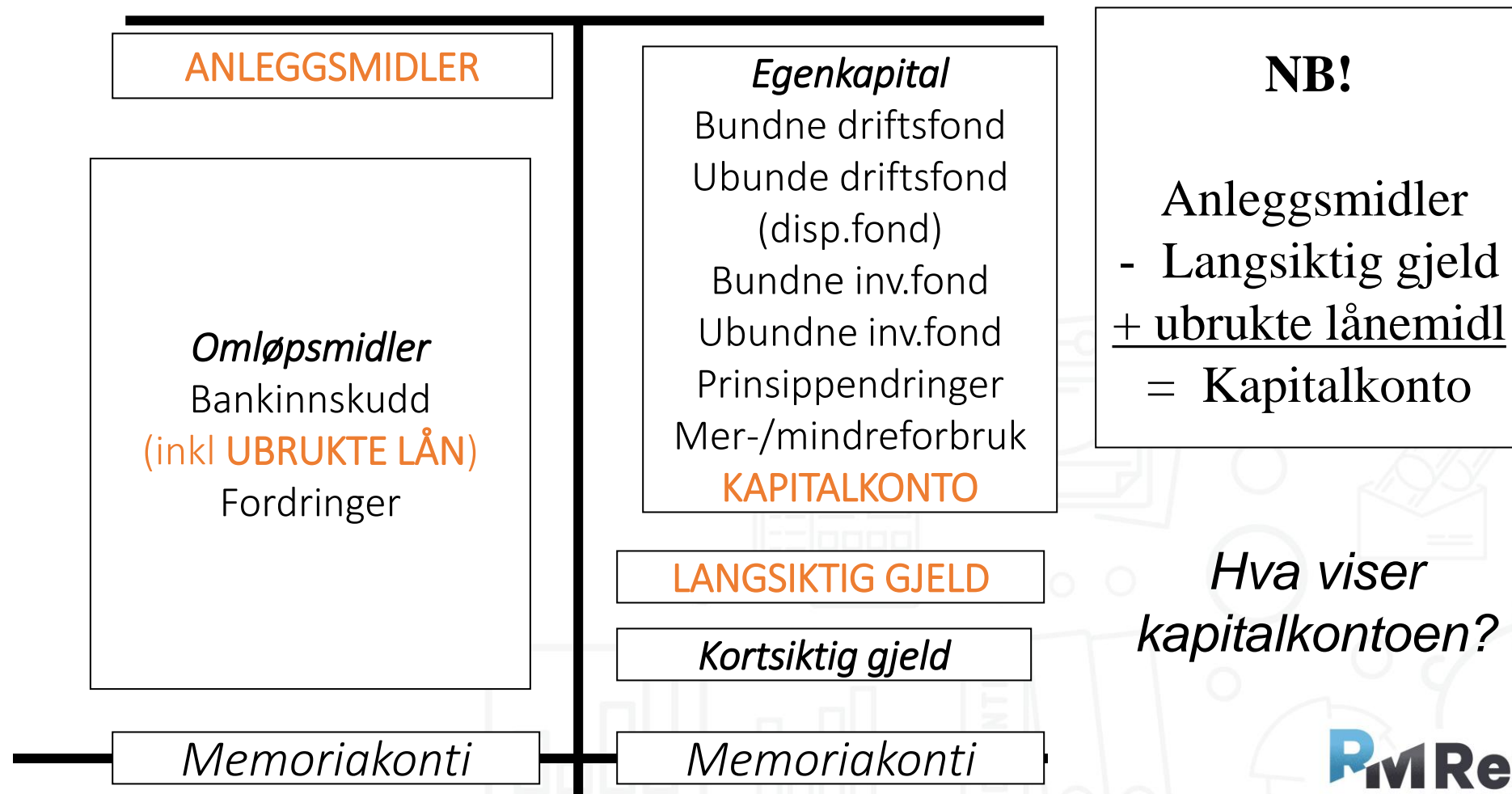

NB ! Kretsløp 1 + 3 ved :

- Opptak L-gjeld
- Bruk av L-gjeld

Kretsløp i kommuneregnskapet

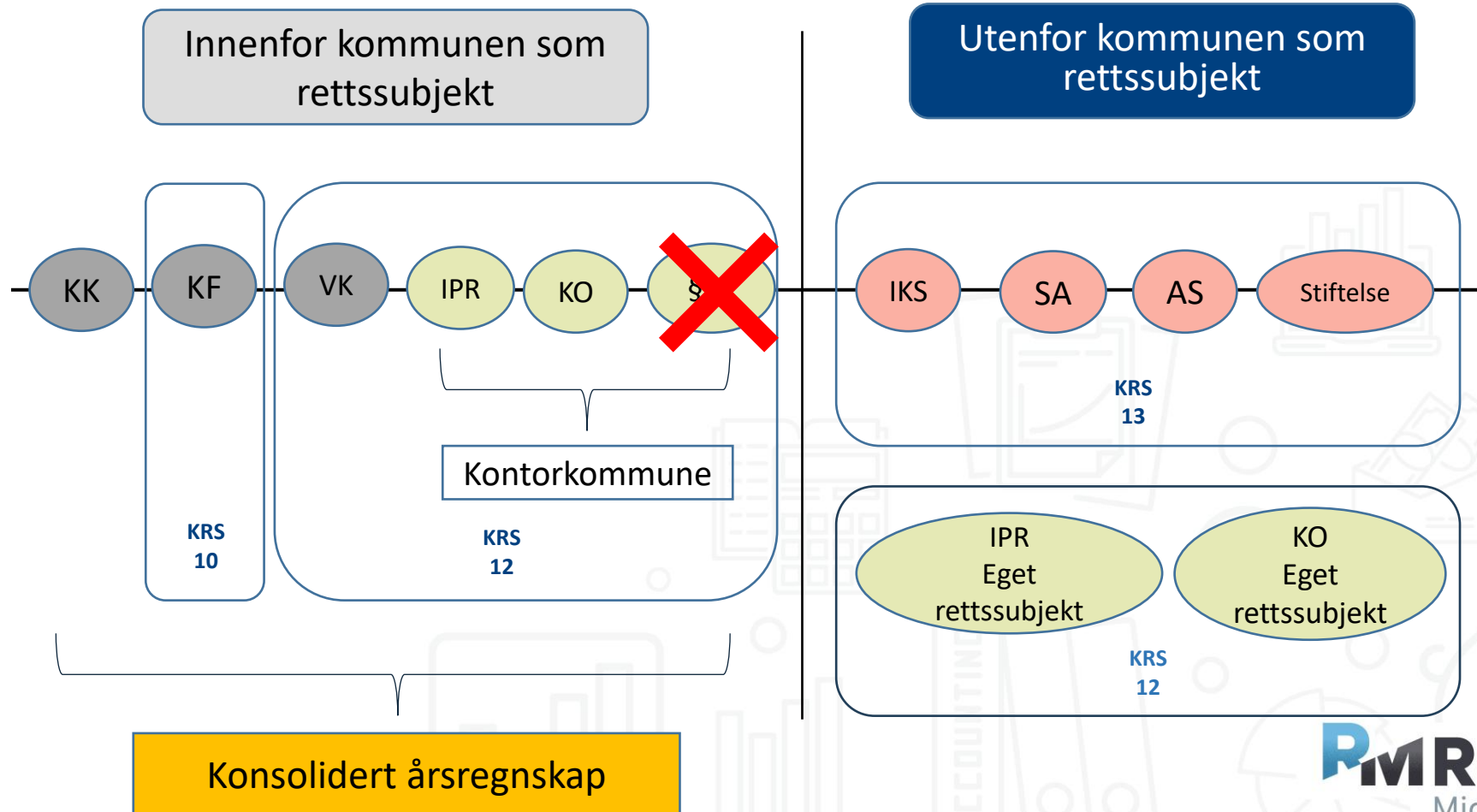
Unike sammenhenger i balansen

Organisering av tjenesteproduksjonen

- Kommunalt samarbeid
 - Vertskommunesamarbeid, administrativt eller felles folkevalgt nemnd
 - Interkommunalt Politisk Råd, kan være eget rettssubjekt eller organisasjonsledd under kontorkommunen (IPR)
 - Kommunalt oppgavefellesskap, kan være eget rettssubjekt eller organisasjonsledd under kontorkommunen (KO)
 - Interkommunalt Selskap (IKS)
 - AS, SA, forening eller andre måter det er rettslig adgang til

Organisering kommunal virksomhet

5. Minutter pause

Kommunestyret skal selv vedta

- a) Økonomiplan og årsbudsjett
- b) Årsregnskap og årsberetning
- c) Finansielle måltall for utvikling av kommunens økonomi
- d) Økonomireglement
- e) Finansreglement

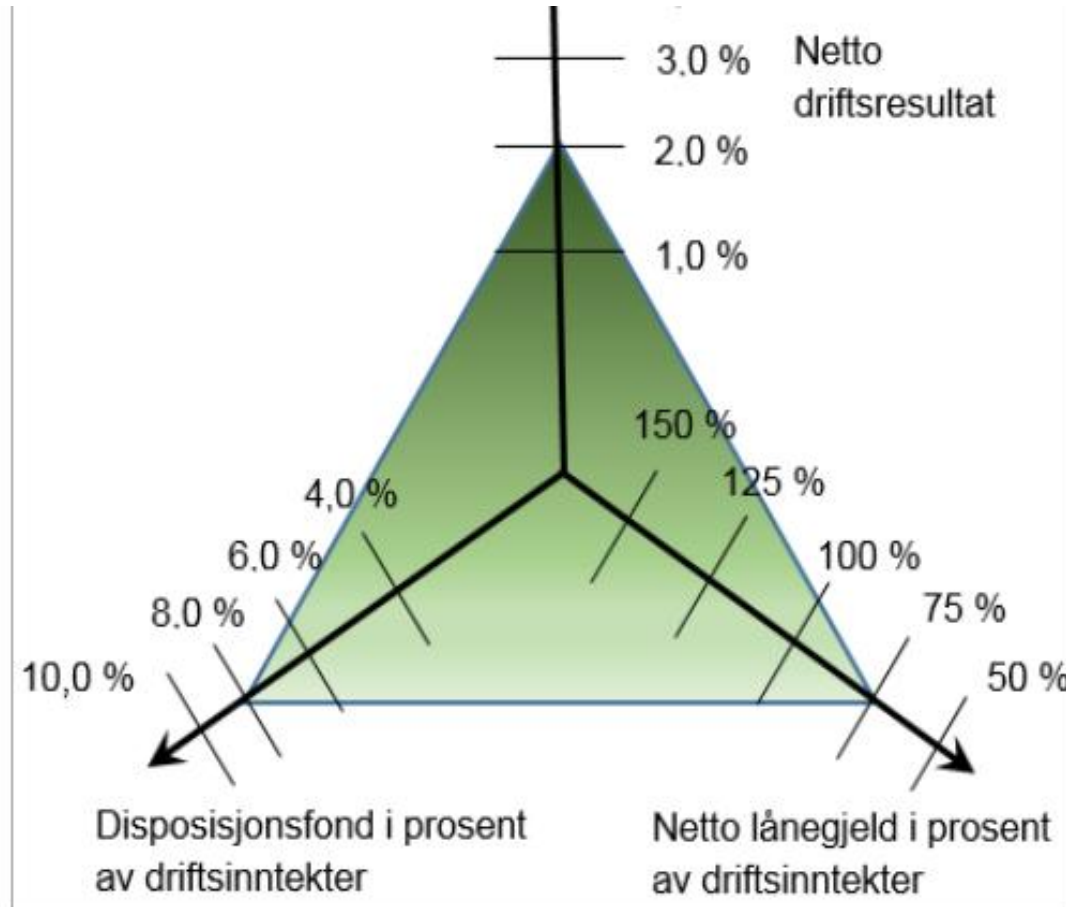
Årsbudsjett og økonomiplan

- Skal vedtas før årsskiftet
- Skal inneholde en oversikt over utvikling i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser
- Skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret

Finansielle måltall

- Styres det etter de finansielle måltall?
 - I kommunedirektørens budsjettforslag
 - I kommunestyrets vedtatte årsbudsjett og økonomiplan?
- Det er naturlig at man i perioder ikke når alle mål, men man må ha en plan for hvordan man skal oppnå det i løpet av en gitt periode.
- Hvis avvik og endret handlingsrom, hensyntas det i planer?

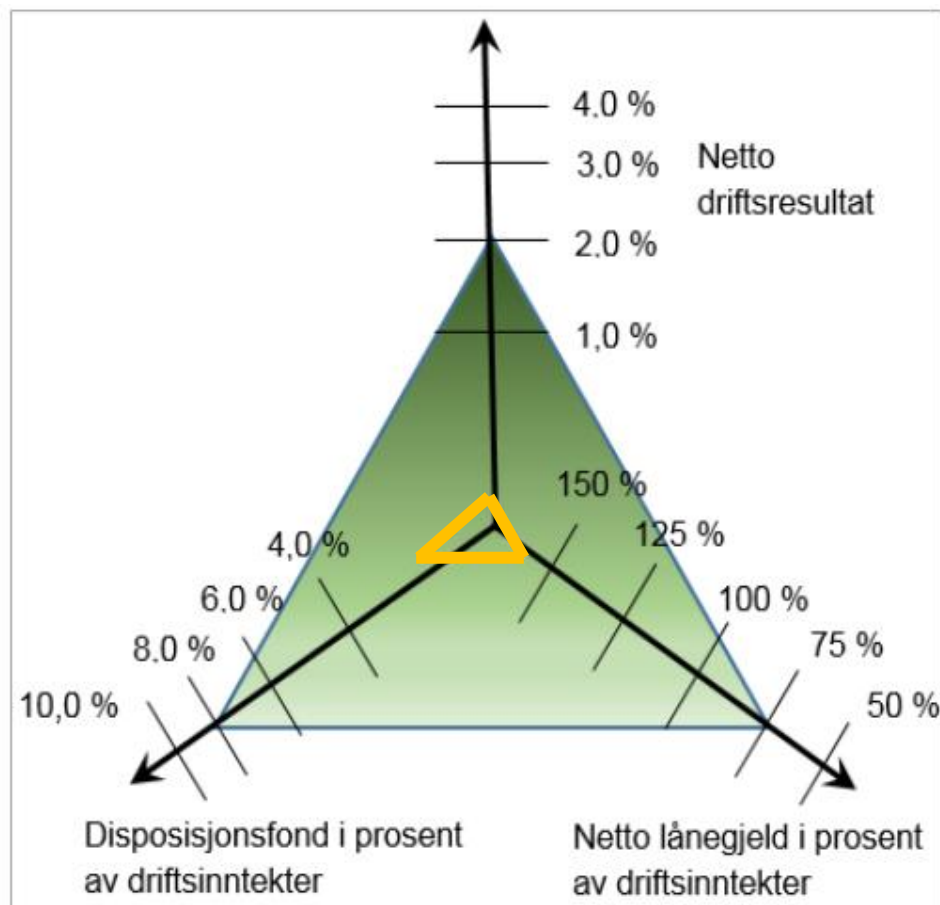
KØB - modellen

KØB- modellen
(kommunal økonomisk bærekraft)

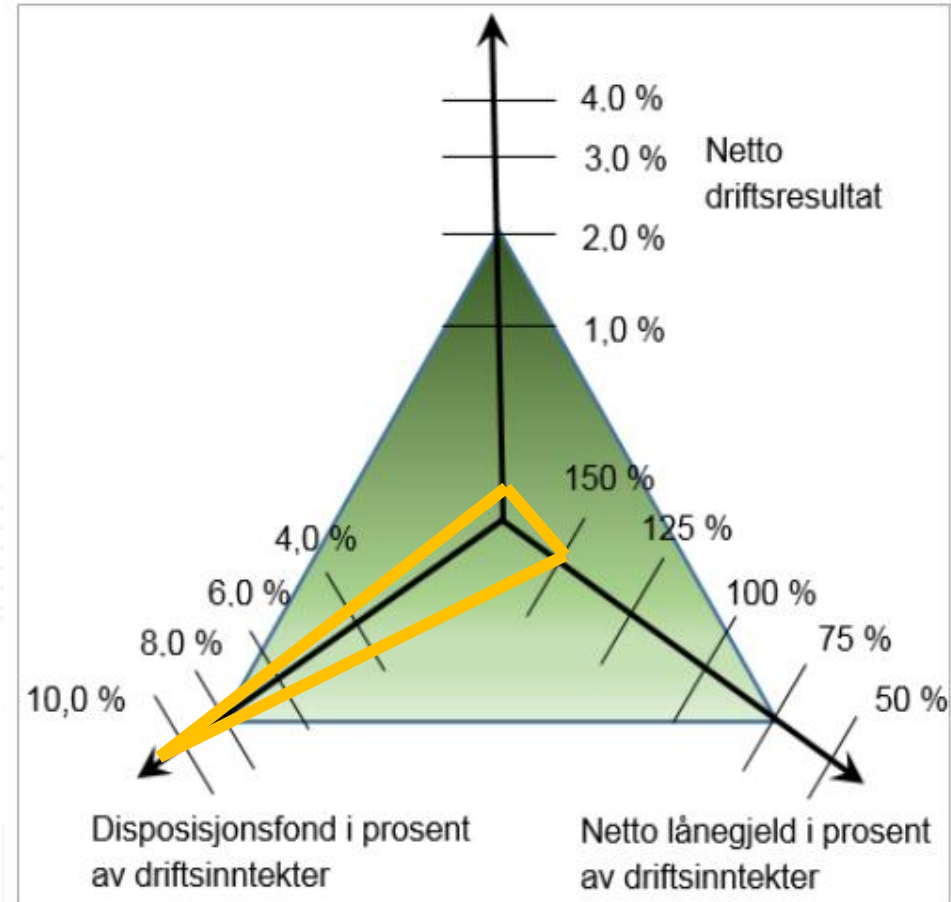
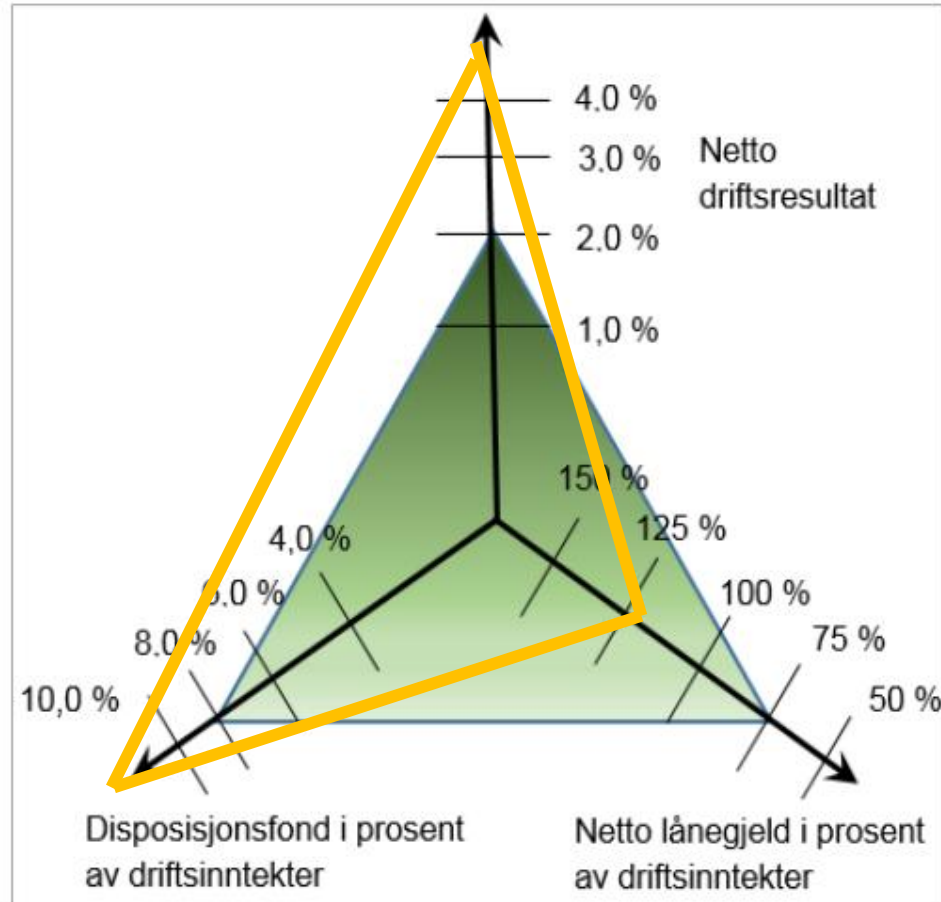
Et samarbeid mellom Rana kommune, Nord Universitet og Statsforvalteren i Nordland

Måltall

- Netto driftsresultat tilnærmet 0 og negativt
- Disposisjonsfond 1,5%
- Gjeldsgrad på 165%

KØB- modellen

- **Perioderapportering**

- Minst to ganger i året rapportere til kommunestyret om utvikling i inntekter og utgifter sammenholdt med årsbudsjett
- Rapportering iht finansreglement

- **Kommunestyret skal endre årsbudsjett når det er nødvendig**

- Hvis årsregnskap legges frem med merforbruk i drift eller udekket i investering
- For å oppfylle krav til realisme og balanse

- Budsjettet er bevilgningen (marsjordren)
- Årsregnskapet er fasiten på hvordan det faktisk gikk
- Årsberetning med redegjørelse for
 - forhold som er viktige for å bedømme økonomisk utvikling og stilling
 - Vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjett og årsregnskap og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene

Skillet drift investering

- Digitale anskaffelser
- Fellesanskaffelser
- Utsatt vedlikehold
- Tilskudd til andres investeringer
 - Kirkebygg og gravplasser kan i investering
 - Andre kommuners investeringer til kommunens lovpålagte oppgaver kan i investering
 - Andre tilskudd er driftsutgift

Lovlige låneformål

- Egne investeringer
- Tilskudd til andres investeringer for å yte egne lovpålagte tjenester
- Investeringer i kirkebygg og gravplasser
- Kan låne for kjøp av alle aksjene i eiendomsselskap
- Lån til videreutlån

Finans og gjeldsforvaltning

- Finansreglement
 - Skal ha bestemmelser som hindrer kommunen i å ta vesentlig finansiell risiko
 - Bør ikke tillate mer komplekse produkter enn man har kunnskap om i egen organisasjon.
- Minimumsavdrag

Sum lånegjeld IB	x årets avskrivninger	er lik minimumsavdrag
Sum avskrivbare anleggsmidler IB		

Bundne fond

Kommunestyret kan ikke vedta å binde frie midler

Eksterne midler til bestemte formål

- Selvkostfond
- Tilskudd fra eksterne til bestemte formål, mottatt ikke oppbrukt

Misligheter

Beste sikring mot misligheter er:

- **En effektiv og velfungerende internkontroll**
- **Arbeidsdeling**
- **Rutiner for varsling av mistanker, og oppfølging av disse**
- **Regnskapsrevisjon**

KOSTRA

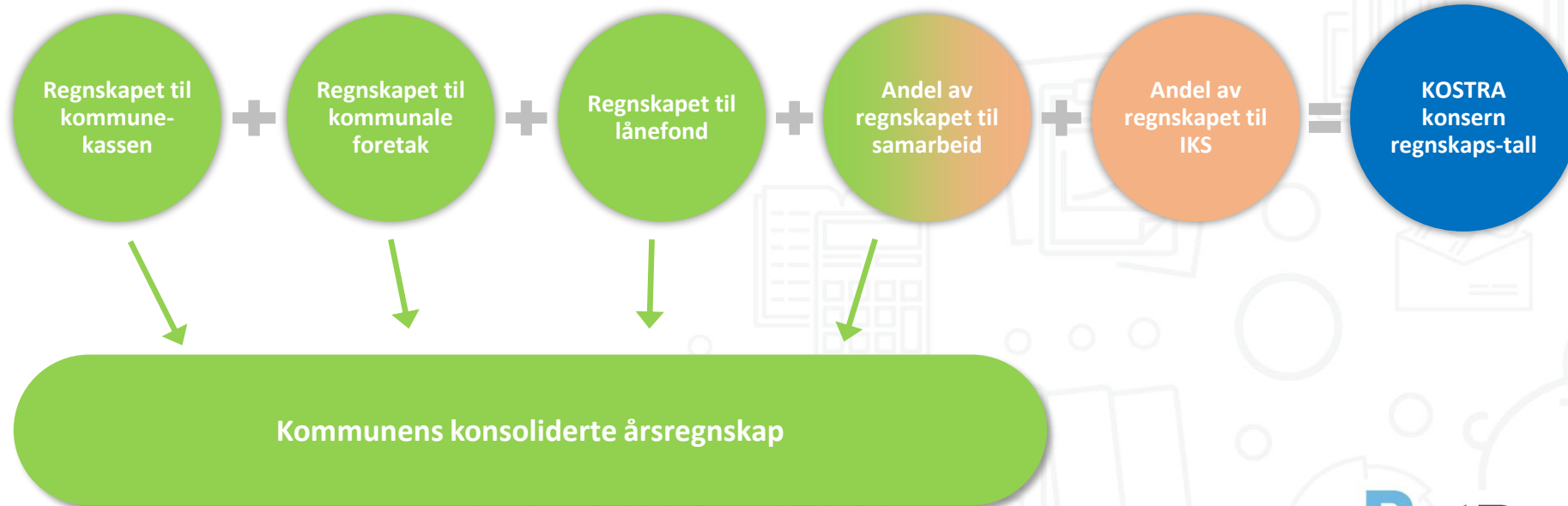
KOSTRA brukes mye til analyse og sammenligning mellom kommuner

KOSTRA – rapportering på

- KOSTRA arter
- KOSTRA funksjoner
- Revisor har ingen formell oppgave med kontroll av KOSTRA-rapportering

Rapportering til KOSTRA-konsern

- Foreløpig rapporteres alle regnskaper til SSB
 - SSB utarbeider konserntall på grunnlag av enkelregnskapene (ikke konsolidert)

4. Oppfølging og rapportering

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret

- Uttalelse til kommunestyret om årsregnskap og årsberetning
- Rapportere manglende oppfølging nummererte brev
- Resultater fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller

Uttalelse til årsregnskap og årsberetning

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret om årsregnskap og årsberetning før formannskapet innstiller til vedtak.

Denne uttalelsen kan sette fokus på:

- Vesentlige forhold fra årsregnskap eller årsberetning
- Forbehold eller presiseringer i revisjonsberetning
 - Og evt tilhørende nummerert brev.

Oppfølging nummererte brev

- Nummererte brev etter kommunelovens § 24-7.
- Rapportere manglende oppfølging nummererte brev.
- Nummererte brev til forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen.

Oppfølging rapporter

Kontrollutvalget skal

- Rapportere til kommunestyret om gjennomført forvaltningsrevisjon og eierskapskontroller, og resultatene av dem.
- Påse at kommunestyrets vedtak om regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll blir fulgt opp

Sluttord

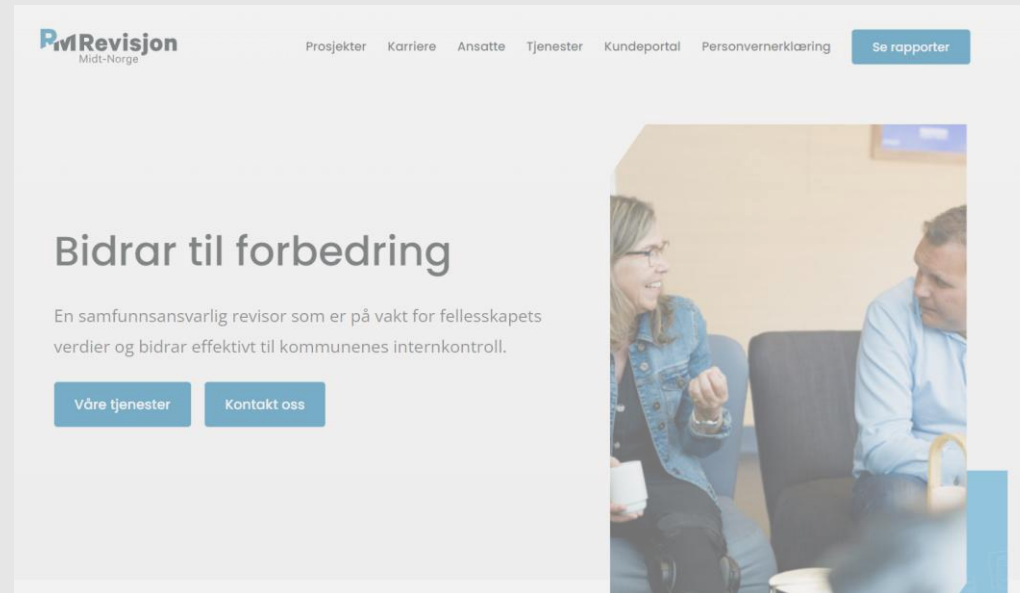
- KU skal ikke:
 - Ta omkamp på politiske vedtak
 - Selv drive med revisjon
- Men holde seg oppdatert med:
 - Orienteringer fra kommunedirektør
 - Saksframlegg og møterefater
 - Risiko – og vesentlighetsvurderinger fra revisor
- Bestille forvaltningsrevisjoner, undersøkelser, eller etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

www.revisjonmidtnorge.no

Søk etter rapporter etter tittel,
kommune, år eller tema

Finn maler, veiledere og skjema
for deg som leverer regnskap

Søk etter prosjekt eller prosjektnummer

Avsluttet

Kommune

År

Tema

